



GULA PRESSEN

NUMMER 2 • MAJ 2014

MEDLEMSBLAD FÖR FDUV OCH DUV-FÖRENINGAR



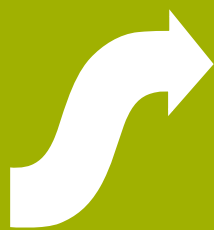


s.10

Lättläst

De lättlästa sidorna
hittar du
på sidan 23.

s.23



s.26

innehåll

Ledare	3
Kalender	4
Kort och gott	6
Möt Mark Levengood	9
Intervju: Brita Othman	10
Helt lagligt om nätbankskoder	13
En dykning i arkivet	14
Siv Fagerlund berättar om 1960- och 70-talen	16
Jubileumsseminarium och förbunds kongress	17
Från föreningarna	32

lättläst innehåll

Ordförandens spalt	24
Steg för Steg informerar	25
Erfarenhetstalare utbildas i hela Svenskfinland	26
Mikael Lindholm berättar om FDUV:s historia	28
Möt Siv Fagerlund och Brita Othman	27
Europaval i maj	28
Kontaktannonser och brevvänner	29
På bakpärm: En liten gest/valinsamlingen	

GP, eller Gula Pressen

Gula Pressen är FDUV:s medlemstidning som berättar om aktuella och kommande evenemang, intressanta företeelser och senaste nytt inom branschen. Tidningen skickas till alla medlemmar. Får ditt hushåll för många exemplar av Gula Pressen? Vet ni om någon föreningsmedlem som borde få eller som vill ha Gula Pressen men som inte får den? Meddela önskemål och beställ:

Österbotten
Tina Holms
040 567 9257
tina.holms@fduv.fi

Nyland, Åboland och Åland
Monica Avellan
0400 60 0676
monica.avellan@fduv.fi

Tema för nästa nummer:

Kenya

Deadline för material är
tisdag 19 augusti.

Skicka material till:
gulapressen@fduv.fi
eller:

Gula Pressen | FDUV
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 Helsingfors

GULA PRESSEN
Medlemsblad för FDUV
och DUV-föreningarna

UTGIVARE FDUV

Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 Helsingfors
tfn (09) 434 23 60

ANSVARIG UTGIVARE

Lisbeth Hemgård
lisbeth.hemgard@fduv.fi

REDAKTIONSSEKRETERARE

Laura Rahka
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 Helsingfors
laura.rahka@fduv.fi

LAYOUT

Laura Rahka

ADRESSFÖRÄNDRINGAR

FDUV
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 Helsingfors
tfn (09) 434 23 60
e-post: fdud@fduv.fi

TRYCKERI

Fram
Vasa 2014

UPPLAGA

2 600

PÄRMBILD:

Blivande erfarenhetstalare
Joakim Smeds
Foto: Carl Lindgren

En röst för ett humant samhälle under 60 år

När de första stegen för att grunda FDUV togs i början av 50-talet hade ett storkrig nyss utkämpats i Europa. Människligheten hade fått förnyade erfarenheter av vart det leder, om medkännande ses som svaghet och hänsynslöshet som styrka. Det fanns en klar vilja att stå upp för humanism och medmännisklighet. De som grundade den verksamhet som så småningom kom att utgöra grunden för FDUV var övertygade om att social rättvisa, solidaritet och ansvar för medmänniskan var centrala i det finländska efterkrigstida samhället.

Trots detta fick man i många avseenden inte stöd av det dåvarande etablissemangen. Tvärtom uppfattades de föräldrakretsar som grundades på 50-talet ofta som okunniga med en amatörmässig uppfattning om vad som borde göras. Under årtionden ifrågasattes FDUV:s målsättningar av experter och beslutsfattare av olika schatteringar. Först under 70-talet började man få upp ögonen för det arbete FDUV liksom dess systerorganisation Kehitysvammaisten Tukiliitto gjorde. Man insåg att de var en ny kraft i samhället, en kraft som byggde på brukarnas aktiva engagemang att förbättra sin egen situation.

FDUV och dess medlemmar kan i dag vara stolta över sin insats, då det gäller mål som att skapa en skola för alla, tjänster i närsamhället, fritids- och lägerverksamhet liksom service på familjens villkor. Oftast har man kunnat samarbeta, men vid behov har man även kämpat ensam, utan att vika en tum från den utstakade linjen. Och den linjen har aldrig gällt något mindre än fullständiga mänskliga och medborgerliga rättigheter.

FDUV har stått och står för ett öppet samhälle. Detta betyder inte – måste det ens sägas – likriktning eller tvångsanpassning. Vi vill inte avskilja skyddade områden i samhället för dem som inte kan uppfylla kraven. Vi vill inte ha en uppdelning i olika A- och B-lag utan anser att ju mer segregerat ett samhälle blir desto sämre blir villkoren för alla och desto svårare blir det att finna en plats för var och en av oss.

Det är möjligt att det inte heller nu direkt regnar in tackbrev, då FDUV fyller 60 år. De som i tiden ville reservera en smal nisch för FDUV och hävdade att ansvaret i framtiden helt kommer att övertas av det offentliga har visserligen blivit tvungna att omvärdera sin inställning. Samtidigt har dock tron på ett samhälle som bygger på solidaritet och gemenskap fått inflytelserika kritiker.

Men för det som uppnåtts gällande fullständig delaktighet och jämlikhet har det finländska samhället i dag goda skäl till en djup tacksamhet. Detta är ett arbete som behövs mer än någonsin. Och i detta arbete står anhöriga och i allt högre grad även personer med utvecklingsstörning själva i främsta ledet.

MIKAEL LINDHOLM

VERKSAMHETSLEDARE 1968–2006

mikael.lindholm@pp.inet.fi



sommarmarkalender

14–15.5 Lita på mig i Helsingfors

Konferens om barn och unga och deras rätt till en god uppväxt. Huvudtalare är Stephen Bajdala-Brown och Anne-Mari Ottridge från Storbritannien och Lou Rehlund från Sverige. Arr: Delegationen för boende för personer med utvecklingsstörning. Info: www.fduv.fi

20.5 Må bra-dag för seniorföräldrar i Borgå
För äldre föräldrar och anhöriga som har vuxna barn med utvecklingsstörning som bor i gruppboende, egen lägenhet eller kvar i sitt barndomshem. Anmälan: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi.

9–14.6 Semesterdagar för familjer
Understödda semesterdagar för familjer vid Yyterin kylpylä utanför Björenborg. Arr: Svenska semesterförbundet i Finland och FDUV. Mer info: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi.

på hösten

10–11.9 Må bra-dagar i Vörå
Må bra-dagar för äldre föräldrar och anhöriga som har vuxna barn med utvecklingsstörning som bor i gruppboende, egen lägenhet eller kvar i sitt barndomshem. Info och anmälan: Annika Martin, 050 302 78 88, annika.martin@fduv.fi.

20.9 Prova på-dag i Helsingfors
Kom och prova på fritids- och kommunikationshjälpmedel på Maja i Helsingfors. Annette Nylund från Folkhälsan medverkar. Arrangörer: FDUV:s Styrka genom nätverk och Bamsegruppen. Info: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi.

28.9–3.10 Må bra-dagar för brukare 40+
Understödda må bra-dagar för brukare över 40 år ordnas på Härmä badhotell. Stödet varierar beroende på personens ekonomiska situation. Arr: Svenska semesterförbundet i Finland och FDUV. Sista ansökningsdag är 1.8.2014. Info: Jon Jakobsson, jon.jakobsson@fduv.fi 040 865 38 88.

10.6 Prova på fritidshjälpmedel i Vasa

Prova på att paddla, testa cyklar och terränghjälpmedel på **Top Camping på Vasklot**. Alla kan delta, evenemanget är gratis. Mera information och anmälan senast den 30 maj: Elina Ala-Honkola, elina.ala-honkola@folkhusan.fi, 050 564 93 23 (gärna kvällstid).

7–9.8 Språkträning i Kronoby

Nu blir det sommarskola i språkträning med Karlstadmodellen på Kronoby folkhögskola, Torgarevägen 4. För familjer med barn med särskilda behov och deras syskon och övriga närstående samt barnets nätverk. Arr: FDUV. Info och anmälan: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi.

www.fduv.fi/kalender

Äventyr i djungeln

Kom med på familjedag på Lepikko lägergård i Korsholm lördagen den 13 september kl. 10–16. På de olika stationerna kan man t.ex. hänga som Tarzan i lianer, delta i tigerns pyssel och lyssna på djungelns ljud. Dagen är ännu under planering, vi förbehåller oss rätten till ändringar. Anmälan senast 3.9 och mera information: Tina Holms, tina.holms@fduv.fi, 040 567 92 57.





Frivillig högläsare-kurs

Tycker du om att läsa högt? Vill du bli frivillig högläsare för personer som på grund av nedsatt minnesförmåga eller mycket hög ålder inte längre klarar av att läsa själva? Kom på kurs!

LL-Center ordnar tillsammans med Folkhälsan en kurs för frivilliga högläsare inom äldreomsorgen. Under tre kvällsträffar i Helsingfors får du tips och råd för hur man ordnar en lyckad läsestund, lära dig om röst användning och vad man kan tänka på när man bemöter personer med nedsatt minnesförmåga.

Mera information på ll-center.fi/lasombud.

Rekreationshelg i skärgården

Välkommen på rekreationshelg för föräldrar på Villa Season i Sibbo skärgård 3–5.10. Folkhälsan ordnar i samarbete med FDUV en rekreationshelg för dig som har ett barn med specialbehov, oberoende av barnets ålder.

För att så många som möjligt skall ha möjlighet att delta i rekreationshelgen ordnar vi samtidigt ett höstläger för deltagarnas barn (även vuxna barn) på det närbelägna kurscentret Kuntokallio. Även syskon är välkomna!

Höstlägret för barn och syskon är kostnadsfritt, men föräldrarnas rekreationsdagar har en deltagaravgift på 60 euro/person. Deltagarantalet är begränsat.

Anmälningar och information om rekreationshelgen:

Jonna Skand, jonna.skand@folkhalsan.fi 046 810 50 37
Annette Tallberg, annette.tallberg@fduv.fi 040 674 72 47

Anmälningar och information om Kuntokalliolägret:

Jon Jakobsson, jon.jakobsson@fduv.fi 040 865 38 88

missa inte

60 år

Jubileumsseminarium och förbundskongress

I höst är det dags för FDUV:s 60-årsjubileumsseminarium och förbundskongress. Alla medlemmar är hjärtligt välkomna på både seminariet och på kongresskravningen!

Festtalare på seminariet som arrangeras på G18 i Helsingfors fredagen den 24 oktober är Mark Levengood. Vi får också höra erfarenhetstalare Hanna Grandell, tidigare verksamhetsledare Mikael Lindholm, Yvonne Heins från DuvTeatern och mamma Fredrika Abrahamsson.

Förbundskongressen hålls på en kryssning från Helsingfors till Stockholm 24–26.10.2014. Under kongressen väljs bland annat en ny förbundsstyrelse och styrelseordförande. I Stockholm har du möjlighet att gå på intressanta studiebesök.

Läs mera om jubiléet och kongressen på sidorna 17–21. Anmälningblanketten finns på sidan 19. **OBS! Anmäl dig till kongressen senast 20.8.2014.**

Familjehelg

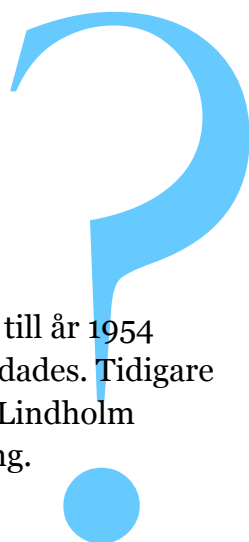
En helg för familjer ordnas på Norrvalla i Vöra den 22–23 november. På programmet står föreläsningar och rekreation för föräldrar och separat program för barn och syskon.

Kostnad: 50 €/vuxen (barn gratis).

Mera information i nästa nummer eller av Annika Martin, annika.martin@fduv.fi, 050 302 78 88. Arrangör är FDUV:s föräldranätverksprojekt Styrka genom nätverk och Folkhälsans Förbund i Österbotten.



Vad var Samariterstiftelsen?



FDUV:s historia sträcker sig till år 1954 när Samariterstiftelsen grundades. Tidigare verksamhetsledaren Mikael Lindholm berättar om FDUV:s ursprung.

Vad var Samariterstiftelsen?

Samariterstiftelsen grundades år 1954 som en stiftelse av några eldsjälar som ville arbeta för personer med utvecklingsstörning. De hade anknytning till kyrkligt diakoniarbete och kommunalförvaltning men tog initiativet som privatpersoner utgående från en stark personlig övertygelse. De kom snabbt i kontakt med familjer som hade ett eller flera handikappade barn. Dessa i sin tur grundade föräldrakretsar i anslutning till stiftelsen och bildade år 1962 den landsomfattande föreningen Samariterstiftelsens Vänner.

Från och med när heter organisationen FDUV?

Ganska snart bytte föreningen namn till De Utvecklingsstördas Vål. Föreningen hade föräldrakretsar i Nyland, Åboland, Åland och Österbotten. I mitten av 1960-talet startades s.k. daghem för barn med utvecklingsstörning och det lokala initiativet blev allt viktigare. Det nuvarande namnet, FDUV, tillkom när förbundet bildades 1971. Då blev de lokala föräldrakretsarna självständiga föreningar, som i sin tur grundade förbundet. Trots att den gamla landsomfattande föreningen upplöstes ville man hålla kvar DUV, delvis som namn på de olika lokalföreningarna, men även som ett samlande namn för hela rörelsen.

Har det funnits planer på att byta namn?

Sedan början av 2000-talet har namnfrågan varit uppe både till officiell och inofficiell diskussion inom DUV-rörelsen. En del har upplevt det nuvarande namnet, särskilt ordet "vål", som föråldrat. Även frågan om vilka målgrupper verksamheten omfattar har diskuterats. Inför förbundskongressen i Vasa 2008 fick fältet officiellt föreslå nya namn, men inget av förslagen antogs. Frågan avancerade inte heller vid förbundskongressen i Helsingfors 2011. Då ansåg man att förkortningen FDUV är etablerad och bör bevaras, men att bokstäverna kunde få ett nytt innehåll.



Jubileumsinsamling för Kenya

Vill du vara med och förbättra livsvillkoren för personer med utvecklingsstörning i Kenya? Du kan donera via FDUV:s jubileumsinsamling.

De insamlade medlen används för att stöda föräldraföreningen KAIH:s arbete i Kenya. KAIH arbetar i sju olika distrikt med att starta och hålla i gång stödgrupper både för anhöriga och brukare.

Pengarna används för sammankomster, utbildning och utveckling av utbildnings- och arbetsmöjligheter för personer med utvecklingsstörning. Just nu utreder vi bland annat möjligheten att med hjälp av enkla solenergisystem få el och vatten till avlägsna byar och på det sättet öka föräldrarnas möjligheter att livnära sig och sina familjer.

Bankkontonumret är FI 2640 5500 1167 1902. Använd referensen: Jubileumsinsamling 2014.

Tillstånd till penninginsamlingen har beviljats av Polisstyrelsen. Insamlingen pågår i hela landet, med undantag av Åland, 1.4.2014–31.12.2015. Tillståndet innehåller av Förbundet De Utvecklingsstördas Vål rf och tillståndsnumret är 2020/2013/4671.

Lättläst lärobok om e-post



Lärum har gett ut en ny lärobok som heter Lättläst om e-post. Med hjälp av den är det enkelt att lära sig skriva, skicka och ta emot e-post.



Lättläst om e-post passar t.ex. personer med stora inlärningssvårigheter, seniorer och personer med begränsade kunskaper i svenska.

Lärare och handledare har stor hjälp av boken om de ska lära ut e-postkunskaper och stöda personer med stora inlärningssvårigheter att lära sig använda e-post. Boken är lättläst, men stöd i läsningen och inlärningen underlättar och effektiviserar inlärningsprocessen.

Boken berättar bland annat hur man öppnar ett e-postkonto och hur man ska hantera bifogade filer, e-postadresser och olika mappar. Boken berättar också om risker med e-post och innehåller råd och regler för hur man använder e-post på ett tryggt sätt.

Som exempelprogram i boken används Gmail, som är ett gratis e-postprogram på internet. Boken är baserad på Verkkoposti selkokielellä (Petri Ilmonen/KVL) och har översatts och bearbetats till svenska av Carina Frondén/FDUV. Boken ges ut av Lärum-förlaget.

Vill du köpa boken? Ring Lärum-förlaget på (06) 319 5659 eller köp den via webben på shop.larum.fi.

Mera information om projektet Lättläst it: www.larum.fi/lattlastit.

CARINA FRONDÉN

040 751 46 94

carina.fronden@fduv.fi



Pussel för ett gott liv

I mitten av maj utkommer ett splittrnytt material som kan vara till stor nytta i serviceplaneringen. Materialet Pussel för ett gott liv ges först ut som en webbroschyr som du kan ladda ner och skriva ut själv.

Pusslet för ett gott liv kan användas som stöd om du vill planera vilken service du behöver. I pusslet kan du samla tankar om ditt liv och dina behov av stöd och service. Pusslet kan vara ett bra förberedande hjälpmedel också innan du gör upp en serviceplan med kommunen. Pusslet passar alla som behöver stöd och service i vardagen men är i första hand riktat till familjer.

Materialet har producerats av Kehitysvammaliitto i samarbete med föreningen Jaatinen och FDUV. De fina illustrationerna är gjorda av Karoliina Pertamo.



Stöd kring appar och pekplattor

iPads och andra pekplattor har blivit vanliga både i hemmen och i skolorna. Många har vänt sig till Lärum med frågor kring hur man använder pekplattorna och för att få tips om appar för olika former av träning.

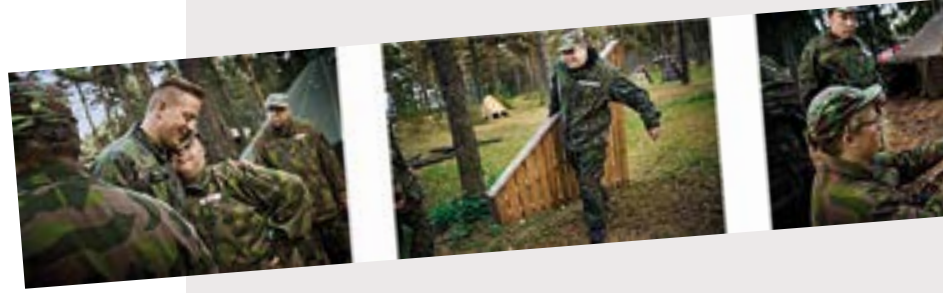


För att kunna stöda våra medlemmar och lärare i att använda pekplattor har Lärum anhållit om och fått ett ettårigt projektstöd från RAY. Projektet heter Stöd kring appar och elektroniska läromedel och det koordineras av Malin Beijar på FDUV:s kontor i Vasa. Malin är hemma från Korsholm och utbildad pedagogie magister.

Projektet har bland annat som mål att arbeta fram lättlästa instruktioner för användningen av pekplattor. Materialet som produceras läggs ut vartefter på projektets wensidor som finns på www.larum.fi under Pedagogisk utveckling.

Du kan också ta kontakt med Malin för personlig handledning och för att få hjälp med specifika frågor. Finansieringen från RAY täcker lönekostnaderna men inte resekostnader, så om man vill boka Malin till olika tillställningar eller träffar bör resorna bekostas.

MALIN.BEIJAR@FDUV.FI
040 631 5979



Lär känna militärlivet

Är du intresserad av militärlivet? Kom med på årets militärläger som arrangeras på Nylands brigad i Dragsvik 11–14 september.

Vi kommer bland annat att bekanta oss med Nylands brigad, kvittera ut armékläder, övernatta i armétält i Syndalen, marschera, åka militärtransportfordon och avsluta med flagghalning.

Med på lägret ryms 15 deltagare och det är öppet för både män och kvinnor. Deltagarna behöver kunna röra sig rätt bra i skogsterräng.

Deltagaravgiften är 80 euro. I den ingår mat, inkvartering, armékläder att använda under lägret samt försäkring. Resekostnaderna står deltagarna själva för, men man kan resa till och från lägret med FDUV:s hjälpledare. Resan görs med allmänna kommunikationsmedel.

Du ansöker till lägret genom att fylla i anmälningsblanketten som du hittar på FDUV:s webbplats på sidan www.fduv.fi/kalender. Sista anmälningsdag är 8.8.2014.

Arrangörer är FDUV och Försvarsutbildningsföreningen MPK.

JON.JAKOBSSON@FDUV.FI
040 865 38 88

Folkdanskurs på Åland 10–12.10

Hör hit alla VI-KAN-dansare och -folkdansare! Det blir kurs i folkdans den 10–12 oktober på underbara Åland. Mera information kommer i nästa nummer, boka datumet redan nu!



Möt Mark Levengood

Mark Levengood insåg tidigt att han inte riktigt passar in i de mallar som finns och kom fram till att hans liv blir roligare om han själv bestämmer hur han vill ha det.

Mark är född i USA och växte upp i Helsingfors. Han åkte till Sverige som 19-åring och arbetade inom sjukvården och med diverse städjobb. Han var en entusiastisk, men enligt egen utsago usel, socialantropologistuderande vid Stockholms universitet och en något mera begåvad elev vid Dramatiska Institutets radioproducentutbildning.

Redan i Finland började Mark jobba med teve.

–Jag var programledare för ett underhållningsprogram som ingen till all lycka kommer ihåg i dag.

På nittiotalet gjorde Mark program som Mark och hans vänner, Morgon med Mark, Mark och hans grannar samt Aha, sa Mark. De följdes av stora produktioner som Guldbaggegalan, Melodifestivalen och Vi i femman.

–Speciellt roligt har det varit att arbeta med sändningarna på kronprinsessan Victorias födelsedag då jag tycker hon är fin.

–Finare än någonsin var hon när hon gifte sig.

Mark Levengood är festtalare på jubileet 24.10.



Det var en stor ära för Mark att vara programledare för bröllopsändningarna i SVT1 2010. Mark är också mycket omtyckt programledare för Svenska Hjältar-galan som sänds i teve i december varje år.

Sedan 2008 är Mark en av Unicefs ambassadörer. År 2012 ledde Mark Humorgalan tillsammans med andra Unicef-ambassadörer. Han har också varit biträdande programchef på SVT Drama i slutet av nittiotalet.

Mark har gett ut fyra böcker baserade på egna texter; "Hjärtat får inga

rynkor" (2008), "Sucka mitt hjärta, men brist dock ej" (2006), "Och jag läste att det var omöjligt att leva lycklig förutan dig" (2010) samt "Rosor, mina kära, bara rosor" (2012).

Unni Lindell och Mark har tillsammans gett ut böckerna Gamla Tanter lägger inte ägg och Gud som haver barnen kär, har du någon ull, som sålts i över en miljon sammanlagt.

Mark Levengood är festtalare på FDUV:s 60-årsjubileumsseminarium den 24.10. Läs mera på sidan 17.



Alla bär vi vår historia

Marina Othman föddes våren 1958. Hennes mamma Brita berättar hur det var att få ett barn med handikapp på den tiden.

I dag, nästan 60 år senare, har vårso- len äntligen börjat värma våra smått frusna själar. Vi sitter inne i Brita Othmans och makens varma, ombonade vardagsrum med bilder från tiden då la, som de kallar henne, var en liten bebis.

Brita födde sin första dotter en vårdag i början av mars på Åbolands sjukhus. Livet med en nyfödd är för det mesta kantat av guld och glitter, om man bortser från de vanliga kroppsliga och känslomässiga utmaningarna i att vara nybliven förälder. För vissa kan det där obegripligt vackra ändå vara broderat med en strimma sorg.

Första tiden

Vi tittar på de vackra svartvita bilderna som Brita har plockat fram.

Jag blir alltid lika tagen av gamla bilder. Ögonblick förevigade i bilder, och varje bild innehåller så många berättelser. En nybliven mamma med sitt första barn. En flicka med tjockt mörkt hår och ett leende på läpparna.

Brita beskriver den första tiden som omskakande.

–Det var vårt första barn. Jag är utbildad sjuksköterska och jobbade då på barnkliniken, så jag hade hållit i många spädbarn.

–Jag förstod att något inte stämde. la såg lite annorlunda ut och så hade



Bilden till vänster (på s. 10):
Brita och Marina Othman
då Marina var sex veckor gammal.

Bilden till höger (s. 11):
Marina som 1-åring.

ett annorlunda barn.

–Det är inget en vanlig förälder kan förstå, säger Brita. Det är många frågor och funderingar det första året som man får ta sig igenom.

Diagnos

Först misstänkte läkarna att Marina hade Downs syndrom men det visade sig att så inte var fallet. Det var först när hon var 4 år som föräldrarna själva tog kontakt med en professor i Uleåborg för att utreda orsaken till varför dottern var så liten till växten. Diagnosen de fick var inte så känd, utan bara ett fåtal personer i landet hade den då. Själva diagnosen har Brita aldrig lyft fram.

–Det viktiga är ju inte diagnosen utan personen!

Det enda rådet professorn gav var att de skulle få flera barn eftersom det skulle hjälpa Marina att utvecklas.

Barndom och skolgång

Marina fick börja på dagis tillsammans med en av sina småsystor, trots att det var ovanligt att handikappade gjorde det. Då bodde familjen i Vasa med sina tre döttrar.

Då Marina lekte på gården med sina systor stod Brita vid fönstret och övervägde om hon skulle ingripa, då systerarna surnade till över Marina som inte ville som de, så som alla

hon diafragmabräck som gjorde att hon spydde mycket.

Läkaren som skrev ut dem från sjukhuset sade: "Händer det något så kommer ni in." De orden gjorde inte hemfärden till Pargas lättare. Vad var det som skulle hända? Första året var jobbigt, rädslan tilltog i och med att dottern spydde ofta och inte växte så bra.

Svår tid

Tidigare var det vanligt att man gömde handikappade barn eller gav bort dem.

Brita påpekar att ingen sa att de skulle ge Marina till Kårkulla, som

hon vet att en del mammor som fick barn samtidigt uppmanades att göra. Marina fick vara med och utvecklades någorlunda som alla andra barn. Hon var pigg och glad och fysiskt duktig.

–Fast visst jämförde man henne med andra barn och det var ju svårt förstås. Inte fanns det heller några stödgrupper eller föräldrarådgivare, minns Brita.

Brita och jag är överens om att man som nybliven förälder skulle ha behövt någon som säger att man nog överlever och vänjer sig med allt det nya man står inför. Någon som vet vad det innebär att vara förälder till



Brita med en tavla som dottern Marina har sytt.

syskon gör ibland. Hon valde att låta dem klara sig själva, för att Marina inte skulle bli ännu mera annorlunda.

Marina har alltid varit en social person som tyckt om människor. Under skolgången gick hon i en klass med anpassad undervisning men i den vanliga skolan, så att säga.

–Hon åkte dit själv med buss och det var socialt bra för henne att gå i skola, säger Brita.

Lärarna hävdade att hon inte blev mobbad, men det svåra var att hon hade alla ämnen, och läxorna skulle läsas på kvällen. Det var till ingen nyt-

ta. Marina borde ha fått träna andra färdigheter.

Som 16-åring började hon vid Kristliga folkhögskolan i Nykarleby. Där fick hon det hon behövde och hon trivdes. Hon har också alltid varit aktiv och haft olika fritidsintressen, och även följt med sina föräldrar på resor.

Flytta hemifrån

Marina bodde hemma under tiden i Nykarleby men flyttade senare hemifrån. Hon har bott på olika typer av boenden i Vasa under åren, och visst var det svårt den första tiden. Både

mamma och Marina grät stundvis. Men att våga släppa taget om sitt vuxna barn är a och o om man vill att han eller hon ska kunna bli självständig och få ett eget liv, tror Brita.

Det som Marina skulle ha behövt innan hon flyttade hemifrån var en kurs i boendeträning. Hon klarar mycket själv och personalen finns tillhands vid behov, men en utomstående med klara direktiv om städning och hälsosam mat skulle vara bra för många i hennes situation, tror Brita.

Nu bor Marina i en egen lägenhet, i anslutning till gruppboende och korttidsvård. Dagarna tillbringas hon på Kårkullas arbetscentral där hon bland annat syr och broderar taylor.

Mammarollen

Brita har varit en mycket aktiv och engagerad person, hon har varit ordförande för DUV i Vasanejden i 15 år och har suttit med i fullmäktige och skolnämnden i 12 år. Det är genom att engagera sig politiskt som man kan ändra på saker och ting.

–Det är där man kan göra sin röst hörd. Och folk lyssnar faktiskt på en.

Nu har 56 år gått och på något sätt överlever man. Tiden stannar och den värld som man känt går kanske i bitar. Framför ens fötter öppnar sig kanske ett djupt svart hål och ett steg i fel riktning kan få en att tappa fotfästet och falla. Men det är kärleken tills ens barn som får en att hålla balansen, att överleva det man måste, att resa sig om man snubblat. Det är kärleken som bär en.

–Livet har inte varit en dans på rosor. Man har ju fått sina törnar. Men man lär sig så mycket också och tar inte något för givet.

–Vilken människa skulle jag vara utan henne, frågar sig Brita.

TEXT OCH FOTO: ÅSA BROO



Historik om FDUV

Tidigare verksamhetsledare Mikael Lindholm skriver som bäst en historik om FDUV. Den blir klar på hösten 2014.

Uppdraget är mycket intressant, berättar Mikael Lindholm, men har inneburit mer arbete än han först räknade med.

–Jag blev ganska snart på det klara med att det inte räckte med att försöka plocka fram viktiga handlingar från minnet, utan att arbetet förutsatte att jag till exempel gick igenom alla styrelseprotokoll. Från starten 1954!

Lindholm började själv jobba vid FDUV:s föregångare, Samariterstiftelsen 1968 och jobbade som verksamhetsledare för FDUV till år 2006. Arbetet med historiken har inte inneburit några överraskningar, säger han, då han ju kände historien sedan tidigare.

–Men materialet har onekligen kastat ett nytt ljus över en del frågor. Jag noterade bland annat hur pass grundmurad den – som jag uppfattar det – felaktiga medicinska inställningen till omsorgens frågor var i början av 50-talet.

–Representanter för denna inställning fanns även bland grundarna till Samariterstiftelsen, även om en absolut majoritet inom stiftelsen tog avstånd. Läkare kunde få mycket uppmärksamhet i pressen till exempel i samband med en skärpning av lagstiftningen om sterilisering. Och lyckades även med konststycket att presentera detta som utslag av humanism.

–Under senare tid är det intressant att följa med kommunernas skärpta inställning till läger- och fritidsverksamheten. Bakom ekonomiska argument skymtar ofta ideologiska sådana och det tycker jag att är fallet här.

–Tron på expertdominerade och dyra lösningar är stark, medan man drar in stöden för sådant som fungerar väl i det egna lokalsamhället. Det här är tyvärr en vanlig inkonsekvens, då det gäller offentliga besparingar.

Helt lagligt?



Många ärenden sköts idag behändigt via internet. För att kunna göra det ska man kunna identifiera sig elektroniskt. Samtidigt beviljas inte nätbankskoder till alla. Vi tog reda på varför och vad man kan göra i stället.

Varför kan bankerna låta bli att bevilja nätbankskoder till exempel till personer med utvecklingsstörning?

Alla har rätt till basbanktjänster såsom ett eget konto och till exempel ett debit-kort, men nätbankskoder hör enligt den nuvarande lagen inte till dessa tjänster. Bankerna avgör lite olika från fall till fall, men om det finns en risk för att personen kan överlåta sina koder till någon annan, kan banken låta bli att bevilja nätbankskoder.

Hur ska de som inte har koder sköta sina bankärenden smidigt?

Det finns flera alternativ om man vill slippa de höga avgifter som bankerna tar för service i kontor. Man kan börja med att diskutera med sin bank och antingen till exempel betala sina fakturor i automat eller ta i bruk direktbetalning. Direktbetalning innebär att man ger sin bank i uppdrag att automatiskt debitera fakturor som skickats elektroniskt till banken. Den ersätter direktdebiteringen som upphörde 31.1.2014.

Vad kan man göra om man är missnöjd med bankens beslut?

Om man är missnöjd med bankens beslut kan man till exempel skriva ett klagomål till banknämnden. Banknämnden ger riktgivande utlåtanden i tvister som gäller kundens bankrelation. Tvisterna kan t.ex. handla om hur lagar tillämpas, god banksed, avtalsvillkor eller bankens förfarande.

Hur ska man identifiera sig elektroniskt om man inte har nätbankskoder?

Man kan skaffa ett elektroniskt id-kort. Det kostar 50 euro och är i kraft 5 år. Då behöver man även en apparat till datorn som läser av kortet. I FPA:s tjänster och många kommuners e-tjänster kan man även identifiera sig med mobilen. Dessutom har finansministeriet planer på att skapa ett enhetligt system, men det projektet börjar antagligen först om några år.

Källor: Timo Peltonen på Finansinspektionen, Finansbranschens centralförbunds webbplats och Kommunikationsverkets webbplats.



En dykning i arkivet

Innan Gula Pressen fanns
tidningen Läka och lära.
Att bläddra igenom gamla
nummer är som att göra en
tidsresa.

Hur man talar om utvecklingsstörning och vilka teman man tar upp har förändrats, men det har också mycket annat. Se bara på frisyerna och kläderna!

En annan sak som ni inte hittar i dagens GP är den sorgelösa indelningen i vad som passar killar och vad som passar tjejer.

Eller de glada reklamerna för psykofarmaka på 1970-talet: Snabb effekt vid symptomen nedstämdhet, asteni, trötthet, gråttendens, känsla av otillräcklighet, irritabilitet.

Bild 1, 2, 3: Flickor med rena händer på 60-talet

De här bilderna från Kårkulla Centralanstalt publicerades i nummer 1/1967 av Läka och lära. I bildtexten till de två första bilderna stod att det är ett bra jobb för pojkar att packa mull eftersom de "inte sörjer över att naglarna blir lite svarta". På den tredje bilden packar man trassel, "ett rent och snyggt arbete som lämpar sig väl för kvinnlig arbetskraft".

Bild 4 och 5:
Motion genom tiderna

Hur bra och viktigt det är med motion återkommer i alla gamla tidningar – och i de nyare också! Bild 4 är från Läka och lära 2/1967 och publicerades med en artikel som visar att det var lite nytt att ordna motion och gymnastik för personer med utvecklingsstörning.

Den större bilden är från nummer 1/1985, alltså nästan tjugo år senare. Igen handlar det om hur viktigt det är med motion, men man märker att det nu har blivit självklart att alla ska få vara med i skidspåret, texten handlar mer om hur man ska klä sig för att inte frysa.



Känner du igen någon som finns med på bilderna? Vi hade gärna skrivit ut vad alla personer på bilderna heter, men alla namn fanns inte i de gamla tidningarna. Ta gärna kontakt och berätta om du känner igen någon!



Bild 6 och 7: Kenneth Roos gjorde DUV-historia

I nummer 2/1985 av Läka och Lära fanns en intervju med Kenneth Roos, som var den första styrelsemedlemmen med utvecklingsstörning i en DUV-förening – i Jakobstads DUV. Den här intervjun är historisk också för att den är skriven av Lisbeth Mutanen, som 1985 hade blivit FDUV:s medbestämmande sekreterare. Mutanen var förstas Lisbeth Hemgårds flicknamn! I samma nummer av tidningen finns en bild på FDUV:s arbetsgrupp för medbestämmande. På bild nummer sju ser du hur Lisbeth såg ut 1985, och bredvid henne står Mailen Murmann.



Bild 8, 9 och 10: Läger, åh läger!

Vi kunde nog fylla ett helt nummer av GP med underbara gamla lägerbilder! Här får du några smakprov.

Bild åtta från nummer 3/1990 av Läka och Lära, där Yvonne Heins skrivit en text om sin fina lägervecka på Åland, bland annat: "Vi var en trevlig grupp och vi kom bra överens... Jag tyckte om ledarna på lägret. De var vänliga och hjälpsamma. Ett extra tack ska Benjamin få!" På bilden: Benjamin Ekström, Robert Österberg, Mary och Kaj Eklund, Marianne Lindström, Mirja-Leena Sormunen, Sofia Lundström och Yvonne Heins.

Bild 9 och 10

Bild nummer 9 är tagen på ett av de första sommarlägren för barn med utvecklingsstörning. Den är tagen på Solkulla i Pernå, året är antagligen 1964.

Bild 10 är från ett nordiskt läger i Norge 1996, där sju FDUV:are fick vandra i fjällen och mycket annat. På bilden tror vi oss känna igen Elias Simons och Susie Lång, andra finländare på lägret var: Marita Tapaninen, Uffe Vestergård, Riki Östdahl och ledarna Lotta Baarman och Benjamin Donner.

TEXT: SOLVEIG ARLE
FOTON: LÄKA OCH LÄRA-TIDNINGEN



–En gång ringde en mamma till mig och berättade att hennes son sagt att han inte behöver lyda sin mamma längre för det har Siv Fagerlund sagt, berättar Siv.

Minnen från 1960–1970-talen:

En tid av framåtanda och förändring

Öppenhet, framåtanda och gnista är bara några ord som beskriver Siv Fagerlunds livsverk. På 1960-talet, i en tid då personer med utvecklingsstörning inte hade många möjligheter, fick hon tillsammans med andra vara med om att bygga upp den finlandssvenska omsorgen som länge hade levt en törnrosasömn.

Kårkulla centralanstalt startade sin verksamhet i Pargas år 1960. Siv Fagerlund började arbeta där år 1965, först som socialkurator och sedan med flera olika arbetsuppgifter fram till sin pensionering år 1999. På 1970- och 1980-talen ledde hon även kurser för FDUV.

–När jag började arbeta tänkte man att man måste ta hand om de här människorna hela livet.

–Vårt nuvarande system med boende, arbete och fritid byggdes upp senare. I slutet av 1960-talet fanns det ingenting.

Den nya anstalten

Som socialkurator hade Siv ansvar för sociala frågor på Kårkulla centralanstalt i Pargas, men allting var nytt och arbetet formades efter behov. När Siv började jobba hade två nya avdelningar blivit klara.

–Det fanns ju inga alternativ, så det var kö till Kårkulla på den tiden. Jag fick börja med att välja vilka som skulle flytta in.

Hösten 1967 flyttade ett trettiotal brukare in på de splitternya avdelningarna på centralanstalten.

(fortsätter på sidan 21)



Förbundskongressen

24–26.10.2014 H:fors-Stockholm

I höst är det dags för FDUV:s förbundskongress. Kongressen hålls på en kryssning från Helsingfors till Stockholm 24–26.10.2014.

Kongressförhandlingarna inleds fredag 24.10 kl. 17.00–18.00 då fullmakterna granskas och mötets ordförande, sekreterare och andra behövliga funktionärer samt mötesutskott väljs. Mötet fortsätter lördag 25.10 kl. 15.00.

På förbundskongressen behandlas bl.a.:

- styrelsens rapport om förbundets verksamhet och ekonomi för föregående treårsperiod,
- fastställande av medlemsavgiftens storlek för den följande treårsperioden,
- antagning av ny verksamhets- och ekonomiplan för följande treårsperiod,
- behandling av eventuella motioner,
- val av förbundsstyrelsens ordförande samt två vice ordförande för följande treårsperiod,
- val av förbundsstyrelsens medlemmar och deras personliga ersättare för följande treårsperiod,
- val av fullmäktiges medlemmar och deras personliga ersättare för följande treårsperiod.

Vid förbundskongressen har varje medlemsförening en röst för det första påbörjade tiotalet medlemmar samt härutöver en röst för vart efter det första tiotalet följande och påbörjat tjugotal. Föreningarna utnämner bland sina medlemmar ombud till kongressen. Observera att ombuden liksom alla andra deltagare ska anmäla sig till kongressresan senast 20.8. Information om antal röster och fullmaktsblanketten skickas till föreningarna i juni.

Eventuella motioner ska inlämnas till förbundsstyrelsen senast 31.5. Föreningarna fick i mars ett brev angående motioner till förbundskongressen.



Jubileumsseminarium

24.10.2014 på G18 i Helsingfors

Kom med och fira FDUV:s 60 års-jubileum! Festseminariet hålls på G18 i Helsingfors 24 oktober. Festtalare är ingen mindre än programledare och Unicef-ambassadör Mark Levensgood!

Program kl. 12.00–15.30

Uppvaktningar och cocktails

Sång, *Hanna Grandell med vänner*

Välkommen, *Förbundsordförande Nils Torvalds*

Möt framtiden med mod, öppenhet och glädje
Mark Levensgood

Från 1964 till 2014: 60 år av läger, fritid, lättläst, samhällspåverkan och mycket mera
Annette Tallberg och Jon Jakobsson

Vi talar av erfarenhet – Vi talar från hjärtat
Steg för Stegs erfarenhetstalare
Projektledare Calle Lindgren

Var det bättre förr?
Tidigare verksamhetsledare Mikael Lindholm
intervjuas av Yvonne Heins från DuvTeatern

Hur är det att vara anhängig idag?
Mamma Fredrika Abrahamsson intervjuas av verksamhetsledare Lisbeth Hemgård

Allsång

Bindande anmälningar senast 3.10:
Åsa Öhrman, 040 653 92 27, kl 8.30–13.00
eller asa.ohrman@fduv.fi.



Studiebesök i Stockholm

Båten anländer till Stockholm lördag 25.10.2014 kl. 10.00 svensk tid.

Efter en stadig havsfrukost åker vi på studiebesök. Det finns fyra olika mål att välja mellan, mera om dem nedan.

Du kan också välja att spendera tiden i Stockholm på egen hand.

Kom ihåg att kryssa för ditt alternativ på anmälningsblanketten.

Kongressförhandlingarna fortsätter på båten kl. 15.00 svensk tid. Båten startar tillbaka till Helsingfors kl. 16.30.

Vi använder oss av kollektivtrafik då vi rör oss i Stockholm. Lunch på egen bekostnad.

ALTERNATIV 1: ATELJÉ INUTI

Lilla Essingen, Primusgatan 114

Start från båten kl. 10.00

Tillbaka på båten ca kl. 14.30

Atelje Inuti fungerar som ett socialt arbetskooperativ och erbjuder daglig verksamhet med stöd av LSS-lagen för konstnärer med funktionsnedsättning. På kooperativet som startade 1999 arbetar cirka 25 personer av vilka åtta är anställda handledare. Alla som arbetar på Inuti är medlemmar i kooperativet.

Tar emot en grupp på cirka 20–25 personer.

ALTERNATIV 2: MEDIS5

Medborgarplatsen 4, Stockholm.

Grupp 1:

Start från båten kl. 10.00

Tillbaka på båten ca kl. 13.00

Grupp 2:

Start från båten kl. 11.30

Tillbaka på båten ca kl. 14.30

Medis5 är en daglig verksamhet och arbetsplats där personer med lindriga intellektuella funktionshinder får jobba med teater, film, musik och konst. Tillsammans med professionella skådespelare, musiker, fotografer, formgivare, filmare m.m. görs teaterföreställningar, musikföreställningar, filmer och andra kulturproduktioner. Medis5 fungerar med stöd av LSS-lagen.

Medis5 tar emot 2 grupper med 20 personer.

ALTERNATIV 3:

STADSMISSIONENS CAFÉ OCH BUTIKER

Grillska huset, Stortorget 3-5, Gamla stan

Trångsund 8, Gamla Stan

Start från båten kl. 10.00

Tillbaka på båten ca kl. 14.30

Stockholms Stadsmission är en ideell förening som bedriver verksamhet för bland annat personer med funktionshinder. Stadsmissionens café och second hand-butik ligger i Gamla stan. I Stadsmissionens second hand-butiker finns ett brett utbud av kuriosa, konstglas, smycken, tavlor, samlarprylar och en del möbler. Här hittar du även REMAKE – Stadsmissionens eget miljövänliga varumärke med ett unikt utbud av handgjorda produkter.

En grupp på 20–25 personer.

ALTERNATIV 4: ABBA-MUSÉET

Djurgårdsvägen 68

Resor och inträde på egen bekostnad.

Inträde 195 SEK, cirka 20 euro.

Start från båten kl. 10.00

Tillbaka på båten ca kl. 14.30

I biljetten ingår även inträde till Swedish Music Hall of Fame och Den svenska populärmusikens historia. FDUV beställer inträdesbiljetterna på förhand (då tillkommer ej serviceavgift). Personliga assistenter och ledsagare medföljer utan inträdesbiljett. Det finns hissar till varje våningsplan, vilket gör att det inte är några problem att besöka museet med rullstol.



ANMÄLNINGSBLANKETT TILL FDUV:S KONGRESS 2014

Fyll i blanketten så noggrant som möjligt, en deltagare per blankett.

Anmälningar senast onsdag 20 augusti 2014. **OBS! Bindande anmälning!**

Skicka blanketten per post till FDUV/Anne Wetterhoff, Nordenskiöldsgatan 18 A, 00250 Helsingfors.

Blankett för digital anmälning eller för utskrift finns på www.fduv.fi/kongress2014.

För mera information ta kontakt med Anne Wetterhoff på 040 163 40 94 eller anne.wetterhoff@fduv.fi.

Uppgifter om deltagaren

Förnamn: _____ Efternamn: _____

Jag är : BRUKARE ANHÖRIG STÖDPERSON ANNAT

Jag är : MAN KVINNA

Jag har : synnedsättning
 hörselnedsättning
 rörelsehinder

Födelseår: _____ Nationalitet: _____

Adress: _____

Postnummer: _____ Postanstalt: _____

Faktureringsadress (om annan än ovan): _____

Telefon: _____ E-post: _____

Jag är medlem i DUV-föreningen: _____

Jag är medlem i Steg för Steg: JA

Medföljande barn under 18 år som reser i samma hytt:

Namn: _____ Ålder (vid avresa) och födelseår: _____

Barnet har: intellektuell funktionsnedsättning
 synnedsättning
 hörselnedsättning
 rörelsehinder

Namn: _____ Ålder (vid avresa) och födelseår: _____

Barnet har: intellektuell funktionsnedsättning
 synnedsättning
 hörselnedsättning
 rörelsehinder

Namn: _____ Ålder (vid avresa) och födelseår: _____

Barnet har: intellektuell funktionsnedsättning
 synnedsättning
 hörselnedsättning
 rörelsehinder

För barn under 12 år betalas endast matpriser på totalt 20 euro om de bor i samma hytt med sina föräldrar.



Förbundskongress anmälningsblankett

ANMÄLNINGSBLANKETT (fortsätter)

Kryssning till Stockholm

Alla hytter är i kategori A4. Jag väljer att resa:

- 1 person i hytten, 150 euro per person med utvecklingsstörning, övriga 200 euro
- 2 personer i hytten, 100 euro per person med utvecklingsstörning, övriga 140 euro
- 3 personer i hytten, 80 euro per person med utvecklingsstörning, övriga 120 euro
- 4 personer i hytten, 70 euro per person med utvecklingsstörning, övriga 110 euro

Jag reser i samma hytt med följande person/personer: _____

Jag behöver en hytt som är utrustad för rörelsehindrade (hytten är för två personer): JA

I priset ingår:

- Kryssning i vald hyttkategori
- Sjöfrukost tur-retur
- Middag tur-retur
- Resor till studiebesöken (gäller ej ABBA-muséet) i Stockholm

Program i Stockholm

Jag deltar i (välj ett alternativ):

- Alternativ 1: Ateljé Inuti, 1 grupp à 20 personer, kl. 10.00–14.30
- Alternativ 2: Medis5, Grupp 1 kl. 10.00–13.00
- Alternativ 2: Medis5, Grupp 2 kl. 11.30–14.30
- Alternativ 3: Stadsmissionens café och butiker, kl. 10.00–14.30
- Alternativ 4: ABBA-muséet kl. 10.00–14.30. På egen bekostnad, inträde ca 20 euro.
- Jag deltar inte i programmet.
- Eventuella barn deltar med mig i programmet.

Skicka till

Skicka blanketten per post till FDUV/Anne Wetterhoff, Nordenskiöldsgatan 18 A, 00250 Helsingfors.

Fakturering

FDUV fakturerar deltagarna för kongresskryssningen i slutet av september.

Om du ger återbud före 22.9.2014 fakturerar vi enbart en annulleringsavgift på 30 euro, (gäller ej personer med intellektuell funktionsnedsättning och barn under 18 år).

Om du ger återbud efter 22.9 faktureras fullt pris.

Mot läkarintyg faktureras ingen avgift.

Mera information

För mera information ta kontakt med Anne Wetterhoff på 040 163 40 94 eller anne.wetterhoff@fduv.fi.

–Jag har en minnesbild av att det regnade hela den där hösten, men jag vet inte om det är sant eller om det endast var en inre bild jag hade av hur ledsam hela intagningsproceduren var med barn och föräldrar som skildes åt.

–Jag minns att jag redan då kände att det var fel att det var så långa avstånd till Kårkulla, 500 km åt alla håll i Svenskfinland. Jag led med föräldrarna och barnen och det fanns också föräldrar som vände om, tog sina barn och åkte tillbaka hem.

Hembesök

Som socialkurator reste Siv omkring i hela Svenskfinland och gjorde många hembesök.

–I Österbotten fanns ett socialt engagemang som tilltalade mig mycket. Människor brydde sig, tog initiativ och hjälpte och stödde varandra utöver det jag tidigare hade upplevt.

–Där fanns också familjer som såg till att jag inte förvandlades till en skrivbordsmänniska, och som helt enkelt upplyste mig när de tyckte att jag fjärmade mig från deras verklighet.

–Några av dem blev alldeles särskilda vänner som jag har fått följa till livets slut. Oförglömligt!

Men mycket var också svårt för en ung kurator att uppleva på den tiden, då allting var i sin början och familjerna hade levt ganska isolerade med sina problem.

–Det levde ännu kvar vissa föreställningar om att man kunde få dessa barn för sina synders skull.

–Någon gång satt barn och ungdomar med när detta uttalades och det var verkligen svårt, tyckte jag. Jag hoppades att det inte skulle förstå så mycket.

–Men det var också just vid sådana tillfällen som jag blev övertygad om vikten av det arbete som låg framför mig och alla andra som kämpade för en bättre omsorg.



–Litteraturen som kom på 1970-talet var fantastisk, berättar Siv. I den här nytänkande boken skrev bland annat Claes Andersson.

Team- och grupparbete

Polikliniken blev klar år 1969. Målsättningen var att undersöka samtliga personer med utvecklingsstörning i distriktet, kartlägga deras behov och arbeta fram program.

–Vi arbetade i team med psykolog, kurator, läkare plus annan personal, och vi hade högst 5–6 barn åt gången. Vi var unga och intresserade, och det var en fantastisk tid.

–I början av 1970-talet åkte vi ut i distriktet med en föräldrakurs på fem föreläsningar. Vi talade om pedagogiska, psykologiska, juridiska och sociala aspekter.

Via FDUV:s föräldraföreningar fick Kårkullas personal bra kontakt med hela gruppen.

–De var aktiva då de inte hade haft någonting tidigare. Vi bjöds in till möten och fick diskutera allt möjligt, bland annat hade föräldrarna mycket åsikter om hur dåligt de hade blivit bemötta när de fick sina barn.

Veckokurser och föräldradagar

I början av 1980-talet startade man veckolånga föräldrakurser. Föräldrar kom med sina barn eller ungdomar till polikliniken i Pargas och man jobbade intensivt med dem alla hela veckan.



–Jag och avdelningssköterskan hade hand om föräldragrupperna och vi arbetade bland annat med sorgen över att ha ett annorlunda barn, familjens situation, första informationen och olika problem med attityder.

–Här fick jag verkligen uppleva gruppens styrka, hur föräldrarna lärde känna varandra på djupet, stödde varandra, kände igen sig i varandras problem och upplevde att de inte var ensamma.

–Vi fick god respons på dessa kurser och jag har ännu kontakt med en del föräldrar. Dessa kurser är ett av mina bästa arbetsminnen!

Något som Siv minns med en viss stress är de så kallades föräldrareorna som Kommunalförbundet ordnade två gånger per år på grund av de långa avstånden.

–Det kom bussar från Nyland och Österbotten med omkring 200 föräldrar som samlades en helg på Kårkulla till en så kallad föräldraträff.

–Det var kuratorns uppgift att se till att alla steg på vid rätt vägskaal runt om i distriktet. Längs vägen fanns det alltid någon som inte kunde eller orkade följa med, och som stod och grät och vinkade när Kårkullabussen åkte förbi.

–Under helgen skulle all kontakt ske på kort tid. Därför hade man på förhand uppgjorda tider för samtal och många hade med sig en hel del mat till sina barn för att kompensera för att tiden blev så kort.

–Ganska länge har dessa resor varit ett minne blott, i och med att brukarna började flytta hem till sina egna regioner.

Stora enheter

Allting var stort i början med bland annat stora dagsalar och stora arbetscentraler ute i distriktet. I allt det stora var det omöjligt för den lilla människan att bli sedd. Så småningom delades allt upp i mindre enheter.

–När jag var chef för verkstäder och boenden försökte jag spjälka upp ar-

betet på verkstäderna, men den förändringen lyckades jag inte med från skrivbordsstolen.

–Jag tog tjänsteledigt och blev förståndare på en av verkstäderna och bröt så småningom upp enheten i mindre delar där arbetstagaren hade möjlighet att bli sedd och därigenom också utvecklas.

När de första boendena öppnade tyckte ännu många föräldrar att barn med utvecklingsstörning ska bo kvar med sina föräldrar och finnas där när föräldrarna blir äldre.

–Jag kommer ihåg en dam med Downs syndrom som hade bott hemma länge och som blev aggressiv mot sina föräldrar när hon inte alls fick hävda sig. Hon sade att hon ska ha en egen kaffepanna, att hon inte vill dricka kaffe med sina föräldrar. Hon ville hitta sitt eget sätt.

Föräldrarådgivare

FDUV:s föräldrakurser pågick under 1970- och 1980-talen.

–Jag hade sysslat mycket med föräldrarådgivning, föräldrakurser och medbestämmanderätt och blev tillfrågad om jag kunde hålla utbildningar. Någonstans måste förbundet ha tyckt att jag jobbade på ett sätt som passade dem.

–Jag var ju lite motståndare till institutioner, eftersom jag upplevde att man inte ser människan på stora enheter. Alla kan växa på sitt eget sätt, tänkte jag redan då.

Siv var bland annat med och startade FDUV:s föräldrarådgivarverksamhet. Tanken var att få ett heltäckande nät av rådgivare som kunde gå ut till familjerna och hjälpa till med arbetet.

–Det viktiga var att hitta och utbilda föräldrar som redan hade kommit rätt långt i sina egna processer, så att de skulle vara redo att möta andra föräldrar.

Siv höll också kurser till exempel i hur man skulle jobba med myndigheter och kurser i medbestämmande för personer med utvecklingsstörning.



Den här planschen om en dansk pjäs med personer med utvecklingsstörning hänger fortfarande på dörren till Sivs arbetsrum.

–En gång ringde en mamma till mig, och berättade att hennes son sagt att han inte behöver lyda sin mamma längre för det har Siv Fagerlund sagt. Jag har inte kunnat bestämma mig för om jag ska vara stolt eller förkrossad över detta samtal.

–Jag trivdes bra med att göra förändringsarbete. Jag sade också upp mig från kuratorstjänsten för att jobba vidare med den utveckling och de teorier jag haft i tankarna men inte dittills kunnat förverkliga. Det var mycket tillfredsställande att kunna använda omsorgens teorier i praktiken.

–Jag gillade och gillar fortfarande kunskapen i omsorgen som bygger på en mycket fin socialpsykologisk människosyn från subjekt till subjekt och med en respekt för den andras integritet och människovärde.

TEXT OCH FOTO: LAURA RAHKA

Optisk specialaffär

**Torggatan 9
Mariehamn
Tel. 018-19 226**

KONTAKTOR OY AB
Sähköseurukset / Myymälä • Elinvaimot / Butik
 (06) 317 7900



Tel. 06-785 6100
www.nykarlebybostader.fi

www.panoramavasa.fi

panorama
LUNCHRESTAURANT - LÖUNASRAVINTOLA
Vasareipi, 16 Vasaripiint, Vasa -Vaasa Tel./Fax: (06) 317 4153

Pohjanmaan Antenni ja Valaistus OY
PETALAX ELBYRÅ
www.pav.fi

ELEKTRIA**STARKKI****Och saker börjar hända.**

Stenhagavägen 2, 65300 Vasa. Tel. (06)356 3500
Öppethållningstider må-fre 7-19, lördag 9-15
Företagstjänst betjänar vardagar kl. 8-16

Lättläst innehåll

Ordförandens spalt	24
Steg för Stegs kongress	24
Restaurangdagen	25
Erfarenhetstalare utbildas	26
Vad var Samariterstiftelsen	28
Intervjuer med Siv Fagerlund och Brita Othman	29
Europaval i maj	30
Kontaktannonser, brevvänner	31



**SÅ HÄR RÖSTAR DU
I EUROPAVALET**

LÄTTLÄST 

*Vill du
skriva
till mig?*



Hejsan alla!
Hur har ni det? Bra hoppas jag!

Själv har jag det bra, fullt upp som normalt!
Påskan kom och påskan gick,
såg någon den händelsen?

Jag hade en rätt avkopplande påsk,
och njöt av varmt väder
på familjens sommarställe i Lovisa skärgård.
Det var skönt att koppla av
och samla nya krafter
så att man igen orkar gå vidare.

Med andra ord har vi sommaren här snart,
åtminstone har dagarna sakta men säkert
börjat bli lite varmare.
Det är ett bra tecken,
liksom att fåglarna har börjat sjunga.

Så sommaren kommer förr eller senare.
I väntan på det vill jag passa på att önska er
alla en riktigt trevlig vår
men framför allt en trevlig sommar!

Ha det bra och sköt om er, ät många glassar,
det skall jag göra, men framför allt: njut! :)
Hoppas att jag ser många av er under
sommaren, nu tystnar jag ned.

JONNE TALLBERG
STEG FÖR STEG RF

Ny styrelse väljs på kongressen

FDUV och Steg för Steg ordnar kongress
under veckoslutet 24–26 oktober.

Kongressen är en kryssning till Sverige.
Du kan läsa om kongressen på sidan 17–18.
Anmälningssblanketten finns på sidan 19.
Kom ihåg att anmäla dig senast 20 augusti!

På kongressen väljer Steg för Stegs medlemmar
en ny styrelse och en ny ordförande.
Styrelsen bestämmer om verksamheten.
Styrelsen bestämmer till exempel
hur man skall ordna Storträffen.
Styrelsen deltar också i olika seminarier
och möten med sina handledare.

Alla Steg för Steg medlemmar
kan ställa upp i styrelsen.
Styrelsen har möten fem gånger om året.
Mötena hålls under veckoslut.
Alla styrelsemedlemmar
har en personlig handledare.

Vill du vara med i den nya styrelsen?
Eller vill du fråga om vad styrelsen gör?
Skicka e-post till Elin på elin@stegforsteg.fi
eller ring henne på 040 504 3755.

Viktig information

Har du flyttat?
Kom ihåg att meddela
din nya adress till Steg för Steg.

Har du en e-postadress?
Då kan du också meddela
din e-postadress till Steg för Steg.

Kolla in våra nya webbsidor på
www.stegforsteg.fi

Vi finns också på Facebook:
[www.facebook.com/
stegforsteginformerar](http://www.facebook.com/stegforsteginformerar)



Erfarenhetstalare Anci Ullner, Hanna Grandell, Jonne Tallberg, Jonas Bergholm och Kari Lautjärvi besökte festivalen Världen i byn i Helsingfors förra året.

Vi ses på Världen i Byn!

Världen i Byn är en festival i Helsingfors där man kan bekanta sig med små föreningar. Festivalen ordnas under veckoslutet 24–25 maj i Kaisaniemiparken.

Samtidigt ordnas det sista utbildningsveckoslutet för Steg för Stegs erfarenhetstalare i södra Finland. Ni kan träffa södra Finlands erfarenhetstalare på festivalen under hela veckoslutet.

Steg för Steg deltar i festivalen Världen i Byn tillsammans med stödpersonsverksamheten 4BT.

Kom med på restaurangdagen

Restaurangdagen ordnas lördagen den 17 maj. På restaurangdagen får vem som helst sälja sin egen mat eller bakverk.

Restaurangdagen är en matkarneval som ordnas under en dag. Vem som helst kan vara med och sälja sin mat till andra. Idén med dagen är att ha kul, dela unika matupplevelser och mötas på ett nytt sätt.

Steg för Steg kommer att delta med en egen restaurang i Vegahuset. Kom och smaka på vår goda mat! Vill du komma med och sälja maten? Fem medlemmar kan komma och sälja mat tillsammans med sin handledare.

Du kan anmäla dig på stegforsteg@fduv.fi eller ringa till Elin på 040 504 3755. Anmäl dig senast den 11 maj.



En erfarenhetstalare kan delta i möten och hålla presentationer. Till exempel kan en erfarenhetstalare hålla en presentation för en DUV-förening. En erfarenhetstalare kan också delta i eller leda en diskussion.

Erfarenhetstalare utbildas i hela Svenskfinland

Steg för Steg har börjat utbilda sju nya erfarenhetstalare i Österbotten. Den första utbildningen ordnades i Vasa under veckoslutet 4–6 april.

De sju nya erfarenhetstalarna deltar i Steg för Stegs projekt Vi vet, vi kan! Tanken med projektet är att utbilda talare som kan berätta för andra om hur det är att ha utvecklingsstörning.

En erfarenhetstalare kan till exempel berätta om sitt eget liv. Hon eller han kan också berätta om sådant som berör utvecklingsstörning i allmänhet. Ni kanske kommer ihåg tidigare artiklar om projektet här i Gula Pressen?

Det första utbildningsveckoslutet i Vasa blev lyckat. Vi träffades första gången fredag kväll den 4 april på FDUV:s kontor i Vasa. Alla hade en handledare som hjälpte till. Vi togs emot av Tina Holms.

På fredag fick alla presentera sig för varandra. På lördag hade vi dramaövningar med Sebastian Selenius. Sebastian är dramainstruktör och hjälpte oss att lära känna varandra.



Blivande erfarenhetstalare i Österbotten (från vänster): Rex Hartmann, Jonas Jansson, Henrik Ström, Carola Hägg, Joakim Smeds, Pia Tallgren och Maria Wallén.

Vi fick till exempel leka en lek som kallas Den heta stolen. I leken ska en person sitta på stolen och alla andra ställer frågor.

Efter det fick vi höra Jonne Tallberg. Han är både Steg för Stegs ordförande och erfarenhetstalare. Du kan läsa hans ordförandespalt på sidan 24.

Jonne berättade om sitt liv och om Steg för Steg. Sedan berättade han till exempel om fallskärmshopp och benjihopp. Vi avslutade lördagen på en mexikansk restaurang. På söndagen fick vi höra om vad självförtroende är. Någon som har ett bra självförtroende tror på sig själv.



Beställ en talare!

I södra Finland väntar våra erfarenhetstalare på beställningar. Presentationer på erfarenhetstalarna hittar du på vår webbplats www.stegforsteg.fi i början av hösten. Om du vill beställa en talare kontakta:

Calle Lindgren
carl@stegforsteg.fi
telefon: 040 8453368

I södra Finland

Erfarenhetstalarna i södra Finland är nästan klara att ta emot uppdrag.

Alla har redan hållit presentationer framför en publik till exempel i skolor. Några har deltagit i jippon och vi har också synats i tidningar och på teve.

Under våren har vi också startat ett samarbete med Radio Valo. Tillsammans med dem kommer vi att göra radioprogram på svenska. Du kan lyssna på programmen på internet på adressen www.radiovalo.fi.

Vårt senaste utbildningsveckoslut i södra Finland kallades för Inte Bara Jag. Vi fick höra erfarenhetstalare Kenneth Ekholm från De Synskadades Förbund. Han berättar för andra om livet som synskadad. Vi fick också se DuvTeaterns föreställning Den Brinnande Vargen och skriva dikter tillsammans med Sanna Huldén.

Nästa dag hade vi en utbildning med psykolog Thomas Londén om att det finns personer som inte kan tala själva eller har svårigheter med att tala så att andra förstår. Då kan det vara bra om en erfarenhetstalare kan berätta om hur det är att leva med utvecklingsstörning.

Man kan också få stöd med att få ett bättre självförtroende. Vi fick stärka varandras självförtroende med roliga övningar. Efter det intensiva programmet var alla ganska trötta.

Men alla tyckte också att de hade lärt sig massor och haft det roligt.

Den 10 maj träffas gänget igen på FDUV:s friluftsdag vid Molnträsket. Det är Tina Holms på FDUV i Vasa som ordnar träffen och friluftsdagen. Hon hjälper också med projektet under våren.

Ett stort tack till alla som deltog och till Tina och handledarna som hjälpte till!

TEXTER OCH FOTO: CALLE LINDGREN



FDUV var tidigare Samariterstiftelsen

I år firar vi att det gått 60 år sedan FDUV grundades. Men riktigt så är det inte, berättar Mikael Lindholm. Det var nämligen Samariterstiftelsen som grundades för 60 år sedan, år 1954.

Samariterstiftelsen grundades av några privatpersoner som ville arbeta för personer med utvecklingsstörning. Grundarna hade anknytning till både kyrka och kommuner men de grundade stiftelsen som privatpersoner.

Stiftelsen byggde upp ett nätverk för familjer med handikappade barn. Föräldrarna grundade sedan en förening som först hette Samariterstiftelsens Vänner men ganska snart bytte namn till De Utvecklingsstördas Väl.

Förbundet FDUV bildades 1971. Samtidigt blev de lokala föräldrakretsarna självständiga föreningar, alltså DUV-föreningar. Så är det fortfarande i dag, att det finns många lokala DUV-föreningar som är medlemmar i förbundet FDUV.

De senaste 15 år har man diskuterat om FDUV borde byta namn. Många tycker att Förbundet De Utvecklingsstördas Väl låter gammaldags. Att använda ordet "väl" på det här sättet är nu för tiden ovanligt och svårt att förstå. Man använder också hellre uttrycket person med utvecklingsstörning, i stället för utvecklingsstörd.

Men ingen har kommit på vad det nya namnet skulle vara, så FDUV fortsätter att heta FDUV, åtminstone än så länge.



FDUV:s tidigare verksamhetsledare Mikael Lindholm har hjälpt oss att få ordning på årtal och andra fakta i FDUV:s historia. Mikael var verksamhetsledare för FDUV från år 1968 till år 2006.



Den här bilden är tagen på ett sommarläger för barn med utvecklingsstörning på Solkulla i Pernå 1964, alltså på Samariterstiftelsens tid. Du kan se fler bilder från FDUV:s historia på sidorna 14–15.

TEXT: SOLVEIG ARLE

BILD 1 (MIKAEL LINDHOLM): LAURA RAHKA

BILD 2: LÄKA OCH LÄRA



Siv Fagerlund. Foto: Laura Rahka

Brita Othman, engagerad mamma

Brita Othman fick sitt första barn 1958. Det var en liten flicka, och Brita säger att hon genast förstod att dottern inte var som andra bebisar.

–Marina var ofta sjuk när hon var liten. Till exempel spydde hon mycket, och det ledde till att hon inte växte, så hon var mindre än andra barn.

Brita tycker att hon och hennes man fick för lite stöd och hjälp när Marina var nyfödd. Senare har Brita jobbat hårt för att andra föräldrar ska ha det lättare.

Hon var ordförande för DUV i Vasa i 15 år och har också suttit i stadens fullmäktige och skolnämnd. Hennes råd till andra är att bli politiskt aktiv, då kan man ändra på saker och ting.

Du kan läsa mera om Brita och hennes dotter på sidan 10, men den texten är inte lättläst.

Siv Fagerlund, motståndare till institutioner

Siv Fagerlund är i dag pensionerad men hon jobbade på Kårkulla och för FDUV i mer än 30 år. Under den tiden såg hon många saker ändras, och det är hon glad över.

Siv berättar att hon var en motståndare till stora institutioner redan på den tiden då nästan alla andra tyckte att stort var bra.

–Jag upplevde att man inte ser människan på stora enheter. Alla kan växa på sitt eget sätt, det såg jag redan då.

Siv var med och utvecklade Kårkullas verkstäder. Också de var väldigt stora i början, många människor i stora salar. Men så småningom delades de upp i mindre enheter.

–Vi delade upp verkstaden i mindre små verkstäder, alla fick olika uppgifter och sysslor, och det funkade jättebra.

Du kan läsa mera om Siv på sidan 16, men den texten är inte lättläst.



Brita Othman. Foto: Åsa Broo



Dags att rösta: Europaval i maj

Söndagen den 25 maj 2014 är det Europaval. Då väljer man nya ledamöter till Europaparlamentet.

Alla EU-länder väljer sina egna representanter till parlamentet. Finland väljer 13 representanter till parlamentet.

Alla finländska medborgare som har fyllt 18 år får rösta i Europavalet. Om du har rösträtt har du fått ett meddelandekort på posten i april. På meddelandekortet står det vilket röstningsställe du ska gå till för att rösta på valdagen.

Med kortet får du också en lista över ställen nära ditt hem där du kan rösta på förhand. I Finland kan man förhandsrösta mellan den 14 och den 20 maj.

Vill du veta mera om Europavalet?

På webben finns en lättläst broschyr om Europavalet och den europeiska unionen, alltså EU. Där kan du läsa om valet, om hur EU fungerar och varför det är viktigt att rösta. Den finns på webben på www.fduv.fi/broschyren.

På webben finns också en film om hur man gör när man röstar. Titta på den om du vill förbereda dig innan du går för att rösta! Filmen finns på YouTube och det finns en länk till den på FDUV:s facebookside.



På webben finns en video om att rösta i Europavalet. Den finns på www.youtube.com.



Du kan läsa mera om Europavalet i den här lättlästa broschyren. Den finns på webben på www.fduv.fi.



Om du har rösträtt har du fått ett meddelandekort på posten. Det ser ut så här men är större i verkligheten.

TEXT: SOLVEIG ARLE
BILDER: LAURA RAHKA



Kontaktannonser • Brevvänner



Hej!

Jag är en 22-årig ung kvinna från Åbo som söker en pojke mellan 20–26 år. Du ska vara snäll, vänlig, humoristisk, lagom modig och pålitlig.

Jag är snäll och mina intressen är djur, dator, gå på restaurang och gå på promenad. Kontakta Åbotjejen.

Hej!

Jag är en 31-årig kille från Österbotten som söker en kvinna mellan 20–35 år. Du skall vara snäll, väldigt humoristisk och pålitlig. Jag tycker om romantiska hemmakvällar, att lyssna på musik, att gå ut på teater eller liknande med DIG. Kontakta killen från Österbotten.

Hej!

Jag är en kvinna på 29 år och bor i Korsholm. Jag hoppas att många flickor vill skriva till mig! Mina intressen är att lyssna på musik, simma, läsa böcker, resa och shoppa. Jag syr unika mössor på fritiden och designar själv pärlsmucken till försäljning. Kontakta Korsholmtjejen.

Skriv en kontaktannons!

Skriv till GP per e-post eller post. Berätta vem du är och var du bor. Berätta också en hurdan person du vill få kontakt med. Skriv ditt namn och din adress eller e-post. Ditt namn eller din adress publiceras inte i GP.

Svara på en kontaktannons

Om du vill svara på en kontaktannons kan du skriva till GP per post eller e-post och berätta vem du vill kontakta.

Vi förmedlar vidare dina kontaktuppgifter till den du vill kontakta så att hon eller han kan bestämma om hon vill skriva med dig.

Skriv till Gula Pressen

per e-post: gulapressen@fdudv.fi
per post: Gula Pressen
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 HELSINGFORS

MIN DRÖMKILLE!





DUV i Vasanejden

DUV i Vasanejdens medlemsblad 02/14 kommer ut i mitten av maj och det innehåller information om bland annat sommarens medlemsresa till Villa Elba i Karleby den 24 juni. Boka redan nu in datumet i din kalender. Då får vi också veta vem som vann priserna i vårens motionskampanj!

DUV i Vasanejden önskar alla en riktigt skön sommar!



Lördagen den 21 mars var det livat i Tobaksmagasinet i Jakobstad när Thomas Lundin höll allsång för en stor glad skara. Arrangör var Keva-koti i Jakobstad. DUV-medlemmar från Vasanejden och Jakobstadsnejden deltog. Bilderna är tagna av Åsa och Jan-Anders Broo.



Här kan du läsa om DUV-föreningarnas fina verksamhet.

DUV i Nykarlebynejden

Vid Idrottsgalan i Nykarleby erhöll Olavi Heinonen utmärkelsen "ÅRETS LEDARE i lagidrott". Olavi har i många år fungerat som ledare för anpassad innebandy. Många gratulationer till Olavi.

Snart är det sommar och då startar sommaridrotten igen. Vi ses på Skogsvallen!



Olavi Heinonen.

DUV i Östra Nyland

Klubb för ungdomar och unga vuxna 13–25 år
DUV i Östra Nyland startar en klubb där ungdomar får träffas, lära känna varandra och hitta vänner.

Första träffen ordnas måndag 12.5 kl. 17.30–19.30.
Träffarna fortsätter på hösten!

På den första träffen i maj gör vi en naturvandring och tittar på vårtecken i naturen tillsammans med Magnus Östman. Vi passar samtidigt på att planera höstens träffar. Alla som vill komma med i klubben får komma med önskemål. Klubben är gratis.

Ansvariga för träffarna är Daniela Spring,
050 468 7669 och Gunvor Haddas 040 720 1395.
Anmälningar tas emot av Gunvor.

Träffarna ordnas av DUV i Östra Nyland och FDUV:s projekt Styrka genom nätverk.

DUV i Västnyland

Nylandsföreningar får donation av Dyban

DUV-föreningarna i Östra Nyland, Mellersta Nyland och Västra Nyland får alla var sin donation på 7000 euro att användas till rekreationsverksamhet bland föreningens medlemmar. Donationerna kommer från föreningen Dyban som nu upplöser sin verksamhet.

Dyban, eller föreningen för dysfatiska barns väl rf, har efter många trevliga år tillsammans fattat beslut om att upplösa föreningen. Dyban hann verka i nästan 20 år för svenskspråkiga familjer med barn och ungdomar med dysfasi.

Dyban grundades år 2000 men hade sitt ursprung i en intressegrupp som kallade sig DYBAN, och som grundades år 1995 av en grupp föräldrar. De donerade medlen ska öronmärkas för rekreationsverksamhet bland DUV-föreningarnas medlemmar.

Ett stort tack till DYBAN!



DUV SHOW

TRIXSTAR **GÅSTARTISTER** **SHOW STAR**

SÖ 27.4 KL 16 | SIGURD SNÅRESALEN | EKENÄS
SÖ 4.5 KL 16 | TRYCKERITEATERN | KARIS
INTRÅDE 10 €
PAUSSERVERING, FÖRSÄLJNING AV TRIXSTAR T-SHIRTS

VÄLGÖRENHETSKONSERT FÖR DE
UTVECKLINGSSTÖRDAS VÄL I VÄSTNYLAND

GUEST STARS
27.4. EuronSuksi
Alicia Jalava
4.5. Emilia Ekström
Jennifer Karlsson
Clarissa

Språkträning



Kom till Kronoby Folkhögskola för att lära dig om språkträning enligt Karlstadmodellen 7-9.8.2014

Det är ett bra alternativ för dig som

är intresserad att få hjälp att kartlägga barnets språkliga kompetens
vill ha förslag på språkliga övningar
vill lära dig mer om kommunikation och språk
vill knyta kontakter med andra som har liknande erfarenheter och frågor som du

Du hittar mera information och anmälningsblankett på www.fduv.fi/sv/kalender/

Vi vill ha din anmälan senast 18.5.2014

FDUV i samarbete med Kronoby Folkhögskola





Pricka in sommarens roliga datum!

Flygfest på flygfältet

Det blir en favorit i repris lördagen den 10 maj när DUV Ålands medlemmar får flyga med Ålands flygklubbs duktiga piloter! I fjol flög 67 personer och DUV på Åland är jätteglada över att samarbetet med flygklubben, Finavia och Teboil fortsätter.

Tivoli 13–18 juni

I juni är det dags för en av sommarens höjdpunkter: Berglunds Tivoli.



Tivolit är öppet från fredagen den 13 juni till onsdagen den 18 juni. Öppethållningstiderna är kl. 12–21. Alla som gillar att umgås med andra människor och som vill hjälpa föreningen genom att arbeta frivilligt på tivolin ombuds ta kontakt med kansliet. Alla frivilligarbetare bjuds på eftermiddags/kvällsfika.

Nya cyklar till Lottenberg

DUV på Åland riktar ett varmt tack till Stiftelsen Odd Fellows Barnfond som donerat tre nya specialcyklar till förmån för DUV:s lägerverksamhet vid Lottenberg. Cyklarna är beställda och kommer att finnas ute på Lottenberg på sommarens läger.

Ni har väl anmält er till sommarens läger och även lämnat in tips på vad ni vill göra? Fritidssekreterare Petra Alén planerar sommarens verksamhet och vill gärna höra medlemmarnas åsikter. Petra Alén når du per telefon på (018) 527 364 eller per e-post: petra.alen@handicampen.ax.

Vårens friidrottsträningar

Plats: Wiklöf Holding Arena
Tid: tisdagar kl. 15.30–16.30
Start den 6 maj–17 juni 2014

Ansvarig ledare: Fredrik Scott

Vi tränar bl.a. löpning, kula, längd och bollkastning. Du behöver mjuka kläder, tränings skor och vattenflaska. Din anmälan vill vi ha till DUV:s kansli per telefon (018) 527 371/527 372 eller per e-post till: susan.enberg@handicampen.ax.

Månadsluncherna fortsätter

Tid: andra onsdagen i månaden kl. 12–13.
Datum: 9 april och 14 maj
Plats: Bistro Savoy, Nygatan 12, Mariehamn

Här får vi möjlighet att diskutera aktuella frågeställningar och ge varandra stöd och råd.

Hjärtligt välkomna!

För mera information kolla: www.duv.ax



EN DEL AV OSS BEHÖVER LITE STÖD FÖR ATT HÄNGA MED.

ETT SAMARBETE MELLAN 18 INHEMSKA HANDIKAPP- OCH HÄLSOORGANISATIONER.



HÖRSELFÖRBUNDET



ANDNINGSFÖRBUNDET



PSORIASISFÖRBUNDET



INVALIDFÖRBUNDET



DÖVAS FÖRBUND



REUMAFÖRBUNDET



SYNSKADADES
CENTRALFÖRBUND



FÖRBUNDET DE
UTVECKLINGSSTÖRDAS VÄL



DIABETESFÖRBUNDET



ALLERGI- OCH
ASTMAFÖRBUNDET

GÖR EN LITEN GEST – SATSA EN LITEN SLANT. DITT BIDRAG BEHÖVS HÄR HELT NÄRA.



Skicka textmeddelandet LAHJOITA 5 till numret 16301. Donationens summa är 5 euro.



Donera en valfri summa med dina nätbankskoder på pieniele.fi.



Sätt din slant i bössan på röstningsställena för EU-valet 14. – 20.5. eller 25.5.2014.

PIENI
ele
EN LITEN GEST
INSAMLING FÖR DET INHEMSKA
HANDIKAPP- OCH HÄLSOARBETET

